

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 13.

Stockholm den 27 Mars 1782.

Til Jehova *)

Du Himlarnas Drott! det är ej dina äskwiggas eller dit sjungande som gibr at jag nalkas det Högsta Majestätet, med detsamma de gifwa mig begrep om din Allmägt, bemägtigar sig rådhågan min själ som hindrar mig at ståda dit ansigte: Men du Allwisa Styresman! det är i det hela jag känner dig som wis och sjelfwa kärleken, där finner jag alt i sit sammanhang godt; jag wördar dina wågar och med detsamma älskar dig; min längtan är at blifwa dig så lik som det kan falla på et ändeligt swagt wäsende, du bemästrar dig hela mit hjerta, upeldar min häg, rör mina innersta känslor och är enda föremålet för mit lif. Före hade jag många orediga begär hwarpå altid följde änger, förut sökte jag alla möjliga nöjen som de fånglade wid jorden kalla wällust, men fann dem ej längre hafwa bestånd än själen låg i dwala. Förut sökte jag gunst hos de lyckliga, jag menar til ytan: men fann den för dyr för mit sinnes lugn, för beswärlig för min beqwämlighet, för låg för min ära och ostadig som sjärlin: i min själ regerade en tomhet som ingen ting kunde fylla, tils din Nåd min Skapare! werkade kärleken til dig, i dit stöt war glädjen ren; ty hon war helgad igenom dit ägande, beständig, ty hon hade oföränderligheten til föremål — Paulus! huru säll war icke du! som ärfarit alt detta, och du min Trälsares måst älskade lärjunge! du wet beskristwa oss kärleken såsom en egenkap, som skiljer Gud ifrån djestwul, en förbömd ifrån en lycksalig, en måttad från en hungrig, som ljus ifrån eld — Betrakta wi kärleken rätt, huru

*) Införes så mycket hälsbre, som då de andra Dagbladen prydas så ofta med Titlar och namn, som tolka läran; Wälsignade Tryckfriheten får någon gång wisja sjelfwa läran blott och enkel utan alla de så uppbyggeliga namnen.

Utgifwaren.

huru lätt är icke då vår Gudalära? den skulle skrivas på en sida bättre än i kärlekslösa Folianter: den skulle utöfvas til människors förening med Gud, i stället at fruktan, som stuteligen verkar hat, egen rättfärdighet som föder högmob, och den bekännelsen om vår swaghet som ordsakar freitänkeri, leda nu människor ofta långt ifrån Gud — Uck! Ni som det tilhör tälka för folket deras och Guds natur och sät:et at sörena så olika wäsender waren sporsamme på dundrande talesätt, på ord som ej wäcka förtröstan och kärlet, utan råddhåga och förtwiflan, hämd, en hämdkräfwande Gud, en förtärande eld, en ewigwarande plåga; bewisen människans pligter och deras utöfning igenom skäl, och förtigen aldrig at kärleken är en af dessa skäl, och kanske den första driffsåden til en sann Gudsdyrkan.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Wid N. N. Södelse. *)

Om du får lefwa i en tid, Då trälars tänksätt är i heber,
 Då för at kunna köpa frid, Man säljer frihet, dygd och seder,
 Och då en låg och wacklig själ, Som likt et Ur sig låter ställa
 Får namn af wån för allmänt wäl, Då han sin nästa lömskt wil
 fälla,

Då all ting har förwända namn, Då brott får dygdens säde
 störda,
 Då lyckan drifwer i sin hamn En däre, som en wis får wörda
 Då andas fritt är öfwerdåd, Och sannings-tollen döms til stegel,
 Då efterstafwa är en regel, Och kloshet följa maktens råd.

Då Lagen endast tjänstswån är För den som wäldet har i händer,
 Och tydes den blott til beswär, Som ej et lastbart rökwerk tänder,
 Då man på Planer ej har brist, At detta wäldet kunna smycka
 Och den sig ej wil låta trycka, Både krypa, luga, öfwa list.

Då den man nådigt skydda wil, Får tygelsfritt och onäpst rafa,
 Fast han i sjelfswäld tager til, Blir jordens skräck och Himlars fasa,
 Den hotas strängt som pätal gör, I fall han wid sin sats för-
 blifwer,
 Och där han sig ej straxt begifwer, Man honom ut til döden för.
 Då

*) Insändt.

Då den som använt tiden väl, har oblat wett, för mildrat hjärta
 För endast desto större skäl, Att känna desto större smärta;
 Men om han lätt förena wet, Med Råfwars Sjal et Tigers
 sinne
 Då kommer han i högsta minne, Dess arghet är beskedlighet.

I fall du lefwer sådan dag, Jag framsör dig må Lyckan sira,
 Som mål för ära, wett och lag fått lefwa under GUSTAFS
 Spira.

Utdrag af Romerska Folkets Tal til den gamla Cato.

Störe Man! trötna icke. Folket känner din wishet, din rättträ-
 dighet, din osörkrächta drift, din lagliga myndighet, dina mo-
 gna råd, din dygd, din nit för den sanna äran, dit outtrötteliga be-
 mödande om jämn rättwisa emot Medborgare. Folket har wäntat
 på Dygdens utswäfningar hos Dig. Monne förgåfwes — Nej!

Då sanningens språk hotades med bödlar, då den medelbsa o-
 skulden hårdeligen dömdes, men lagbrytaren och wäldswerkaren be-
 löntes i mon af penninge-offrets wig.

Då lag och rättwisa trampades under fötter, men wäld och o-
 förrätt dansade efter metall-musique.

Då Romerska Folkets egendom och Cassor plundrades samt brö-
 det rycktes ur munnen på Plebeierna.

Då mänsklighetens högsta prydnad, dygden, jagad ur den ena
 orten efter den andra, omsider såg sig huswill och måste flygta.

Då folket bestört och håpet öfwer denna Himmelsta Prinseksans
 förförljelse och flygt, icke en gång tordes begråta, än mindre herberge-
 ra henne i des låga kojor, som likwäl warit wan och berättigad at
 sitta främst i Kungars och Furstars Palats.

Då Rom stod på branten at stupa ned uti olycks-mörkret.

Då din Senat stod stumm, icke nog behjertad at förswara san-
 ningar, Dygdens och Lagens helgd.

Då, ja just då, stiger en Cato opp insör Rådsherrarne, talar
 högt, muntrar, öfwerlygar och får bifall. Dygdiga Cato! tappra
 Hjelte! du fruktar icke för dina motståndare, utan du går med starka
 steg emot lastens til bedjare. Du kuswar odygdens smekungar. Du
 bewisar Republikers fall ledas ifrån ynglingars öfwerdåd och hra.
 Du

*) Insändt.

Du säger rent ut, at stora saker förrättas, icke igenom lättfotade kroppss-öfningar eller wiga gycklerier, eller hastiga lustsprång; utan igenom mogen rådplågning, myndighet och förstånd.

Mätte du icke förr wända igen at tala, än du segrat öfwer det onda, återkallat dygden, gifwit sanningen lif, helgat lagarne, hwaruti folkets säkerhet är förwarad samt Republicuens bestånd och heder befastad.

Dräpelige Man! ärlige Rådsherre! Du tänker på Fäderneslandet och glömmmer icke Förfädernas walspråk: en obestämd dygd och et godt samwete lefwer, efter all tings undergång.

Tankar.

Tiden flyr; samwetet ropar; döden hotar, Himlarna förmana; Helfwetet gapar. — Swad gör människan? — hon säfwer.

Swad härliga werck hör man icke, den Regenten, den Generalen, den Konstnären gjort? — den aldraminsta människan kan göra det som är tusende gånger dyrbarare — Swad då? sucka för den oslyckliga.

A n n o n c e.

Den Gåtan som är inskickad trycker ej Herr Stolpe, jag ansåg hans nekande i början som en gåta; men han explicerade det straxt i det han gaf mig sista Kongl. Tryckfrihets-Förordningen at läsa. Skulle min Herre gifwa en så oskyldig och så säker uttydning på sin, läfwar han straxt at trycka den.

Tryckfel i N:o 12.

Pag. 46, versen 6:te, raden 2:dra står: så helga Skygd, läs: så helga Dygd.

N:o 14 utkommer den 3 April.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag - Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 14.

Stockholm den 3. Aprill 1782.

När man genomvandrar Swenska Historien allenast ifrån Konung Gustaf I:s ödd, och så framgent, finner man icke utan största upmärksamhet, at oaktadt den Christna Vårn i Högst bemålde Konungs tid blef stadgad, Swenska folket likwäl til seder och lefnadsfätt ännu icke aflagt de gröfsta lustar och ohyggheligheter, för hwilka det i Hedendomen war kändt, ty Regenternas mord och deras affättning ifrån Thronen, lifstids-sängelser, krig, röfwerier, Religions-förakt, med flere grymheter hafwa likafullt wid wiße tidehwarf wist sig, så wäl hos högre som lägre. Och det som beshmuerligast är, at flere märkwärdigheter och öden i Sverige sig tildragit, nästan altid på det 19:de Dagtalet. At bewisa detta, wil jag denna gången anföra följande exempel, nämligen:

Den 19 Januarii 1577 gaf Konung Johan III Skrifwelig befallning til sin Hofmästare Eric Andersson til Biurum, at förkortat sin Broders Konung Eric XIV:s lif i hans fångelse. Hwilket ock sedan skedde.

Den 19 September 1587 blef Konung Sigismund af Borgmästare och Råd lyckönskad til dess ankomst för Dantzic, och honom tillkätt at med sin Steppesflotta lägga in wid Dantziger hamn. Han blef sedermera affatt.

Den 19 Februarii 1590 bestormades Narwa af Ryssen.

Den 19 Martii 1593 blef wid Uplala Mötet efter ganska många stridigheter och bullersamma öfwerläggningar omsider alt stadfäst, hwad derstädes förhades rörande Religionen, och äfwen at åttskillige kyrko-Ceremonier, som hade misbruk med sig, skulle med tiden afläggas, således at menige man skulle först wara derom underwist,
på

på det de icke beröfwer skulle förargas. Sådant befarar man icke nu.

Den 19 Martii 1600 Blef Konung Sigismund på Riksdagen i Lindköping affatt, för det han icke wille hålla sin gifne försäkran om Sveriges Fundamental-Lagar, och war den Ewangeliska Låran emot, med mera. Afwen den tiden war Religionen dyrkad och ansedd.

Den 19 Februarii 1660 afled Konung Carl Gustaf, älskad, wördad och saknad i Sverige, samt fruktad nästan af hela den öfriga delen af Europa.

Den 19 November samma år hade Rikens Ständers Deputerade sammantråde uti Rådskammaren, rörande Drottning Christina, då afwen inlämnades 2:ne Skrifter, den ena en Reptest emot Drottningens protest. Remonstrerandes Ständerne tillika med Rådet, at Hon efter den dagen intet skulle gjöra sig något horp til Riket och Sveriges Krona, ehwad förewändning skulle infalla i Regementet. Den andra war en revers, som Hon skulle afgifwa, af innehåll, at där Hon aldeles icke affstode med all prætion på Riket, efter Repestens lydelse, och där hon funnos i någor måtto practisera och handla emot Konungen och Fäderneslandet, skulle hon wara förfallen ifrån all sin rätt och rättighet som herne genom recessen bewiljadt war.

Den 19 November 1661 afled Riksmarsken Grefwe Kagg genom någon oförmodelig död. Swarpå fråga upkom, huruwida detta Embete skulle återbesättas genast af Konungen, eller om Ständerne däruti borde deltaga.

Den 19 Julii 1664 öfwerwägades hos Rikens Ständer huruwida Drottning Christina kunde tillåtas at åter inkomma uti Riket och hafwa fri Religions-öfning för sig och sin Håfstat. Då resolverat blef, at Hon wäl icke kunde förskjutas, utan för andra motiver tillåtas at komma til Riket, men affkaffa alla sina Italienska Betjenter, och sig låta betjena af infödde Swenske Män. Sådant hade Drottningen förut gjort, men lärer icke warit til nöjes.

Den 19 Augusti samma år blefwo påminnelserne om Duells-Placater upläsne. I anseende til de många Dueller, som den tiden föreföll emellan sämre och bättre folk, nödgades Regeringen widtaga stränga straff häremot.

Detta Placatet har ock sedan den tiden medfört den goda werkan at Dueller nu för tiden äro ohörda.

Den 19 Martii 1679 blef freden sluten med Biskopen i Munster, hvarigenom Sverige skulle betala til honom i et sdr alt 100,000. Riksdaler, och han behålla Wildeshaulen til pant sdr Summan, Wid denne sted war inæn Swenssk Minister närwarande, utan Comte de Rebenac, såsom Konung Ludvig XIV:s Sändebud afgjorde hela årendet på Sveriges wagnar. Ganska obligeant. Historien förmåler icke hwad Rebenac för denna sin möda erhållit af Sverige i belöning.

Den 19 October 1689 afled Hertig Adolph Johan på Stegeborg i Östergötthland.

Den 19 Augusti 1692 Riste Enke-Hertiginnan Christina af Wästern med sin äldsta Prins ifrån Stockholm.

Den 19 September 1693 blefwo alle Gustavianske godsens förklarade sdr Krono, hvarigenom besittnings-rättigheten af Prälse-Ugendomar råfode den tiden i osäkerhet.

Den 19 Julii 1702 blef General Schlippenback andra gången slagen wid Embuck af Ryssarne.

Den 19 October 1706 skedde nederlaget wid Kalich, hwaräst General Mardefeldt blef slagen af Mentzikoif och Saxerne.

Den 19 Februarii 1714 stod det så kallade Storkyro-Slag i Österbotten, emellan de Swenske och Ryssarne. Swenska Infanteriet anfördes af Armfeldt, Cavalleriet af General Major de la Barre. Cancellie-Rådet Lagerbring förmåler uti sin Swenska Historia, at bägge gjorde underwerk; sdrfolket dermed, at de flere gånger dreswo fienden på flykten; Rytteriet därigenom at de gjorde intet. De senare hade ock den förman at de utan skada förfogade sig af Wal-platten, då de sdrre med ansenlig förlust lämnade sältet och segern åt Ryssarne. Hwarföre ock Gallitzia som anförde Ryssarne, uti bref til Armfeldt förklarade sig wara Swenska Rytteriet mycket förbunden sdr deras fredsamma beskedlighet. Man har icke försport, at de la Barre åtnjutit någon sdsstilt belöning eller Sederarecken för denne des wiste fredlighet.

Den 19 November 1734 blef Franska Ambassadeuren Casteja uti en Minister-Conferentse tillkänna gifwit, at om Frankrike til Sverige betalte subsidier, så skulle detta Rike ej ingå uti några mått emot Frankrike, med de makter, hwilka woro emot Frankrike wi drigt sinnade. Något för något.

Slutet i nästa Nummer.

